

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibrería Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50
Cuba, Puerto-Rico y Extranjer, 2'50

CORPUS POLÍTICH

Colla de tipos farsants
que fa tot l' any els gegants.

UN GRAN EXEMPLE

PARLEM de Italia avuy, que parlant de Italia parlarém d' Espanya. La fetxa del 3 de Juny del any 1900 marcará l' iniciació de un gran moviment polítich, que molt bé podria tenir la seva última conseqüència ab la proclamació de la República italiana. ¿Y qué ha ocorregut—preguntará l' lector—el dia 3 de juny? Senzillament: unas renyidíssimas eleccions generals y la derrota del govern que las ha presididas. ¿Vos sembla poch?

Italia va unificarse baix la direcció política de la casa de Saboya y ab l' esforç de tots els elements populars y democràtics. Aixís se realísá 'l somni secular dels patriotas, que anavan trasmetentse de generació en generació la missió sagrada de constituir una nació lliure y gran, de lo qu' era un conjunt de pobles vexats y oprimits.

La monarquia de Saboya, per haver fet séu aquest ideal, lográ erigirse, al últim, sobre 'l país unificat, y 'ls elements republicans, en aras de una idea tan patriótica, aplassaren indefinidament la realiació de sos propòsits. Homes com el llegendari Garibaldi, com el gran polítich Mazzini, 's resignaren ab els decrets de l' oportunitat, y aconsellaren, en nom de la patria renascuda, respecte y acatament al nou ordre de cosas, abstenintse, emperó, de prestar personalment els seus serveys á la monarquia. Altres, més acomodaticis, com en Crispi, acceptaren els afalachs del poder monárquich y foren ministres del rey.

Trenta anys conta ja d' existencia la unitat de Italia, baix la dinastia de Saboya, y durant aquest espay de temps, ha sofert el poble 'ls desenganys més amarchs.

S' ha imposat á la nació un rango militar superior á las sévas forsas, se l' ha carregada de tributs insoportables, se l' ha casi escolada.

El poble ha vist constantment 'l mal exemple de las apostasias triunfants, y 'l predomini de certas camarillas, que cometen en los comicis tota mena de trampas y erigint desde 'l poder, la corrupció en norma de govern, tenian poch menos que sequestrada la soberania popular.

La nostra desventurada Espanya es una imatge fidel y exacta de lo que ha sigut l' Italia en aquests últims temps. Dos pobles desgraciats semblavan enmirallarse á Llevant y á Ponent en las mateixas ayguas del Mediterrá.

No hi ha, sino, una diferencia, y encare á favor d' Italia, puig aquesta nació no ha perdut cap colonia, per la rahó de no tenirne, y 'ls seus polítichs no han sigut tan ignorants, tan ineptes com els nostres, ja que allá hi ha hagut á lo menos alguns ministres bastant inteligents pera procurar ab totas las sévas forsas el foment de la riquesa pública.

Mes aquesta compensació no ha bastat per enfrenar el disgust públich davant de las immoralitats y abusos del poder, davant de las perfidias dels governants, davant, sobre tot, de las amenasas qu' en aquests últims temps s' han dirigit als últims restos de libertats constitucionals, que més de nom que de fet subsistien encare.

Tres anys enrera 'l disgust públich se condensá, estallant á Milán una formidable insurrecció, que fou ofegada en sanch. Se prengueren contra 'ls sublevats las més duras repressalias, y 'l poble, venut per la foisa bruta, comprendgué que no era pas aquell, de moment, el camí per arribar á la reconquista de sos drets desconeguts.

El camí acaba de trobarlo ara, y de la primera arremesa ha arribat molt lluny.

No li ha sigut menester sino prescindir de miserias personals, que allá com aquí, tenian dividits, postrats é impotents als partits populars. No li ha sigut menester sino reventar de una bona vegada al caciquisme, que allá com aquí, vivia pudrint tot lo que 's posava al séu alcans, y en especial als partidaris de boquilla de certas ideas, que 's prestavan, pel compte que 'ls tenia, á ser lacayos dels cacichs.

El poble ha parlat y ha sigut obehit, y s' ha realísat en un instant, no la unió acomodaticia y ab reserves, sino la perfecta fusió de tots los elements partidaris de sustituir un ordre de cosas vergonyós, per novas institucions lliures y progressi-

vas. El foch del entusiasme popular ha reduhit á cendras totas las miserias personals.

¡Hermós desvetllament del esperit del poble que en un instant, y ab assombro de sos mateixos enemics, recobra sas perdudas energias! El govern, ab tots els medis licits é ilicits de que disposava, ha sigut impotent pera resistir la formidable empena.

¿Recordéu las memorables eleccions del districte de las Aforas, que doná per resultat el triunfo d' en Salmerón? Donchs aquest gran esforç que aquí va concretarse á un sol districte, s' ha generalísat á Italia á tota la nació.

Y aixís ha sigut el triunfo de la causa popular, nunci de més venturosos dias.

Juntament coligats els partits republicá y socialista, logran enviar á la cámara un contingent de 85 diputats, entre 'ls quals hi figuran homes de historia antigua y respectable, y aquells elements nous y ardorosos, que sols apareixen quan l' esperit revolucionari té prou calor pera ferlos sortir de l'ou.

Aquesta minoria, tan important per son número com per la seva calitat, será l' árbitra de las deliberacions de la Cámara, puig ab sols juntar sos vots, en moments determinats, als dels 140 diputats de oposició constitucional y als dels 12 independents que també van á la Cámara, sumarán un contingent superior al que té 'l govern á la seva disposició.

Y lo més satisfactori es que 'ls diputats republicans y socialistas procedeixen de las ciutats més populosas é inteligents de la nació: de Milán, de Turin, etc., etc. A Carrara els electors van derrotar á un millonari qu' escampava l' or pera lograr l' acta, y elegiren á Augusto Fusani, condemnat pel Tribunal de Avenza á 30 anys de presidi, per suposta complicitat en los motins de maig de 1894.

Aixís obran els pobles dignes: més que l' or dels poderosos, acumulat, sols Deu sab com, val l' amor á la libertat y la aspiració santa á realisar la millora social dintre del règimen republicá, l' únich que li es propi.

Y ara, republicans espanyols, socialistas espanyols, poble espanyol en general, obriu els ulls si no esteu cegos, y voleu fervos cárrech de un gran exemple que 'ns está donant un poble germá.

P. K.

L' empréstit d' en Villaverde va cubrirse 25 vegadas: el diner que 's va suscriure no existeix á Espanya, y, á pesar de tot, en Villaverde diu:—Mireu quin éxit: desde que á Espanya hi ha govern no se 'n havia vist un altre de igual.

Pero 'l país pensa de molt diferenta manera, y al últim empréstit li ha donat el nom de *tupinada financiera*.

Una senzilla tupinada que á la nació li costa una pérdua positiva de 100 milions de pessetas, que 'ls especuladors s' han ficat á la butxaca, ab la major tranquilitat del mon y sense arriscar un céntim.

La gracia del negoci consisteix en fer l' emissió á un tipo baix y en provocar desseguida un' alsa á la bolsa, pera beneficiar la diferencia.

Els llops grossos, llavoras, vinga suscriure cantitats fabulosas ab la venia del Banch d' Espanya, y vinga cedir las participacions al preu de cotisació.

¿Hi ha una diferencia de sis, de vuyt, de deu entens? Donchs aquests son els que 's guanyan, ab las mans netas ó brutas, y sense cap perill.

¡Y quin negoci més gras podria fer un ministre que no tingúes escrúpuls! Jo no dich qu' en Villaverde l' haja fet, y si sols que podria ferlo un ministre cobdiciós y que no mirés prim.

Aixís estém. Y de aquest empréstit tan lessiu, tan perjudicial als interessos públics, encare l' actual govern vol treure'n partit per ponderar la seva popularitat y la confiança que inspira á la gent de quartos!...

Y per aixó, per protegir als taruguistas de la banca 's persegueix sense pietat als que treballan, als que produheixen, als que suan.

Per aquests no hi ha compassió, ni misericordia, á fi de que 'ls taruguistas financers pugan engrairarse ab las últimas piltrafas de aquesta nació

desventurada, que ni esma té ja per protestar contra tan monstruosos escándols.

S' ha fet la unió republicana, la fusió republicana, la concentració republicana, y 'ls de la concentració, y 'ls de la fusió, y 'ls de la unió, no acaban may d' entendres pera constituir un partit únich, ab un sol programa y ab una sola línea de conducta pera treballar activament per l' implantació de la República.

Hi ha massa ambicions, massa rancunias, massa qüestions de amor propi, porque puga arribarse á un resultat una mica satisfactori.

Sols el poble, imposant á tots l' abnegació y l' esperit de sacrifici, pot realisar lo que no han sabut fer en tants anys els aspirants á jefes de fraccions y de grupos tan atomistichs, com impotents.

En una conferencia donada per en Moret en la Societat escolar d' Arts y Oficis de Madrid, va citar el següent exemple de la manera que tenen d' educar als fills en alguns paissos del extranger:

«Fins al príncep hereu de Alemania se l' instrueix, no sols en el coneixement de las lleys, literatura, música y arts de la guerra, sino que ademés apren l' ofici de caixaista de impremta.»

Y ara diré jo, que aixís es com s' ha de fer. Perque si un dia qualsevol, l' imperi se 'n va á ca 'n Taps, sempre li quedarà un medi de guanyarse la vida honradament.

Mentres els inglesos entravan á Pretoria, s' inaugurava en l' Exposició de Paris el Pabelló del Transvaal, plé de preciositats que demostren la cultura y l' esperit d' empresa de aquell poble desventurat.

Moltas personas de las que presenciavan la comovedora ceremonia, sentiren espurnejarlos els ulls, al pensar que un poble tan digne y civilisat está á punt de desapareixer del mapa per la copdicia desaperada dels inglesos.

¡Vaja, que la decantada civilisació moderna, que tals infamias tolera, no té ni un través de dit de vergonya!

Diumenje sigué enterrat el que fins á sos últims moments fou demócrata y lliure-pensador acérrim D. Gabriel Munari, de la barriada del Clot. La Logia *Constantia* de Barcelona li rendí l' últim tribut. En el cementiri feren us de la paraula 'ls companys Prats, Ferrer y Torner, enaltint la conducta del difunt y fent present á la numerosa concurrencia la necessitat de seguir-la per acabar ab las farsas y mentidas del clericalisme.

La senmana próxima publicarém LA CAMPANA extraordinaria corresponent al mes de juny, ab text y dibuixos de gran actualitat.

CARTAS DE FORA.—Torrelameo.—El nostre ensotanat aviut perdrà hasta la costum de dir missa, si continúa tan afectat com fins ara ab el cultiu de la remolatxa. En efecte, desde que 'l Sr. Beltrán, rich capitalista, va establir á Menárgens una fábrica de sucre, ell fa de director y administrador y no s' enten de feyna, havent convertit la rectoria, y fins l' iglesia, en un centro de contractació, prenent y despaxant jornalers, recorrent els camps y cuidant de 13 caballerias que té aposentadas en la rectoria. En una paraula, s' ha aficionat tant á la remolatxa y al sucre, que si quan se mori no se 'n va al cel de correguda, no será per falta de dolsura, sino porque allá dalt no hi haurá gaires llaminers.

Vinaroz.—Notable sigué la conferencia que davant de un concurs de més de 2,000 homes y unas 200 senyoras doná l' ex-pare Sarmiento (Gil Blas de Santillana) la nit del 29 de maig. L' Orfeo republicá saludá la seva entrada en el local ab *La Marsellesa* del immortal Clavé, y l' conferenciant obtingué aplausos entusiastas al atacar els abusos del clericalisme, que tant bé coneix per propia experiencia, y al enaltir las ideas democráticas. Faltat d' espay per extractar la sabrosa conferencia, 'm limitaré á consignar que ha deixat á Vinaroz un recort que durará molt temps.

Callar.—L' anterior pastor mistich disolgué una germandat de donas denominada *Asociación del Cor de Jesús*, porque algunas devotas que hi pertanyian, el dia de Carnestolias se disfressaren de gitanas. Ha vingut un nou rector y ha restablert la societat disolta, posant al davant de la mateixa, precisament á las dos individuos que més s' havian distingit com á disfressas. Molt tindran que agrahirli aquesta atenció, per lo que es de desitjar que á ratos perduts li diguin la bona-ventura, y li proporcionin, cas que la necessiti, tota la ventura que 's mereix.

Piera.—Molt ha cridat l' atenció durant los examens l' estat d' atrás en que té als noys el mestre cerca senyor Manubens, conegut pel *Manu*. Fora de la doctrina cristiana y una mica d' Historia Sagrada, 's yeu que no 's cuyda d' ensenyarlos res més: De agricultura, ni parlarne, ell diu que porque trobá l' escola molt atrasada, sense recordarse que 'l seu antecessor la tenia á una gran altura, com ho demostrá fa un any en els exámens. Es una fatalitat pels pares de familia haver de confiar l' instrucció dels seus fills, á uns mestres fanátichs y endarrerits, que no comprenen ni senten las necessitats de la vida moderna.

Caldotas.—Vels' hiaquí que l' altre dia va apareixer á la porta de la iglesia un retol que deya *Gran almacén por*

alquilar. Això no va estranyar a ningú, perquè ja fa temps que l'iglesia casi no serveix per res, gràcies a la conducta del rector que renyeix ab tothom y ha acabat per deixar de fer molts dels actes del culte que avants se celebraven, com certes professons, etc., etc. Aixís es que un cabrer que 's va pendre la cosa en serio, se 'n anà a la rectoria á enterearse del preu de lloguer del magatzóm. El rector, que per lo vist ignorava lo del rétel va rebre'l malament y va insultarlo, y passant de las paraulas á vias de fet, el cabrer de una urpada va esquinsarli tota la sotana. ¿Quán se convencera aquest ensotanat de que en el poble de Caldeas ja fa temps que hi está de sobra?

LAS TRAMPAS

—¿Vos sou el qui toca las trampas?—vaig dirli al trobar-me al davant d'aquell home, per veure á qui, havia jo fet tants y tants passos.

—El mateix—me respongué ell ab una senzillés mitj espartana, mitj tant se me 'n dona:—¿Que voldria que n' hi toqués alguna?

La sortida 'm va xocar.

—No—vaig respondreli, adoptant el seu mateix to:—no 'n gasto de trampas. Ni 'm pinto 'l cabell, ni porto dents postissas.

—Donchs ¿en qué podria servirlo?

—¿Qué 'us sabria greu que per un moment 'us considere com á ministre?

—Lo que me 'n sabrá es que á més de tenir la consideració no tingui la paga...—contestá l' home, rihent ab tota la boca.

—De las cosas, ja sabeu que tot es comensar...

—Sí; pero també sé que, com deya un tal Cervantes, res val un bon comensament si l' acabament no está á la mateixa altura.

—¡Hola, hola! ¿Erdit y tot?

—El capitanejar professons y seguir carrers atapahits de gent, ensenya moltras cosas.

—Heu posat el dit á la llaga. Per xó 'us deya que anava á considerarvos com á un ministre. Vull *interreticarvos*.

—Tiri barra. ¿Qué vol sapiguer?

—Una cosa, una sola y prou. ¿Quina impresió 'us fá l' anar pel mou tocant las trampas?

—Cap.

—Pero ¿qué penséu vos en aquells instants? ¿No us diheu interiorment: ¿Quin paperot estich representant al davant del públich?

—No, senyor: no sé per qué tinch de considerarme desconceptuat al representar aquell *paperot*, quan veig que 'l tal paperot, d' una manera ó d' un altra, son tants y tants els que també 'l representan.

Com més anava, més clar ho veyá. Aquell tocador de trampas era un filósop de primera, ab tanta lletra menuda com pugui tenir un doctor en lleys.

—Desenganyis,—va dirme ab aquell ayre de suficiencia que ja desde bon principi li havia notat:—als trampas son una institució tan antiga com la societat humana; una cosa que existeix en tot y per tot, encare que sols en las professons deixi sentirse.

—¿En tot y per tot? L' afirmació es atrevida.

—Pero justa. O sino, despullis de tota preocupació, y observi atentament lo que 'l rodeja. ¿Qué es per vosté la política?

—L' art de...

—L' art de tocar las trampas en gran escala. No hi ha acte polítich sense trampas. ¿Las eleccions? Trampas. ¿Las lluytas parlamentarias? Trampas. ¿Els empréstits? Trampas...

—Bueno; aixó vos ho concedeixo...

—M' es igual: concedéixim'ho ó no, no per aixó deixaré de ser absolutament exacte. Ara passém á la religió. ¿Qué me 'n diu d' aquests alts dignataris de l' Iglesia que no més concedeixen indulgencias als morts que han deixat molts quartos; d' aquest clero que sempre está parlant de la pobresa del sant pare, sabent que neda en milióms; d' aquests monjos que posseheixen grans fábricas d' ayguardent; d' aquestas carinyosas *hermanas* qu' explotan la suor de un aixám de criaturas, que cusen y brodan deu ó dotze horas diarias sense altra paga que la promesa d' anar al cel? Trampas, trampas y trampas.

—Hi haurá trampas en la política, fins en l' art y en el comers, si voléu; pero ¿en lo demés?

—N' hi ha en tot: en la probitat del home, en la bellesa de la dona, en las manifestacions del amor, en el carinyo dels fills, en las bestias, en las plantas, en l' aygua que bevém, en l' ayre que respirém, en tot lo que 'l rey de la creació remena y monopolisa.

—Sembla que d' aquest ram n' heu fet un estudi acabadíssim.

—Cada hu ha de cuidar-se de lo seu. ¿No toco las trampas? Donchs tot lo que á trampas se refereix deu interessarme. ¿Qué n' es d' antigua la meva historia! ¿Qué 'n té de brancas el meu arbre genealógich! Tots els grans mistificadors son antepassats meus. Els que han suscitat guerras, els que han armat creuhadas, els que han fundat escolas filosóficas, els que han inventat el secret del búlgaro, els que han descubert els polvos per matar ratas... tots perteneixen á la meva parentela, tots son tramposos, tocadors de trampas, bromistas com jo mateix, perquè, ja puch dirli en confiansa, las guerras han sigut injustas, las creuhadas esterils, las escolas filosóficas inútils, el búlgaro no ha tingut may cap secret, y las ratas, á pesar dels polvos inventats per matarlas, han continuat sempre vivint.

—¡Magnífich! Acabeu de fer una verdadera apologia de las trampas.

—Son las eternas directoras del món.

—¿Eternas?

—Sens dupte. Las trampas viuran y triunfarán sempre, mentres hi hagi tranquils que las toquin, beneyts que se las escoltin y matxos que s' ayguin á portarlas á coll.

FANTÁSTICH.

EL MISTERI DE VILAFRESCA

El rector de Vilafresca está qui sab lo cremat. Fa més de dos anys que al poble, cas raro y fenomenal, no hi ha un ser vivent que 's casi. Molt festeig, molt enrahonar, molta saragata á l' era, pero 'l que toca da un pas per avisá al rectó y dirli que amaneixi 'ls papers, may.

—¿Qué deu ferho aixó?—s pregunta intrigat el capellá.—

Avants, cada tres senmanas ó quatre, tirant pel llarch, s' acostava una parella á reclamá 'l cop de má que 'l rector dóna als que volen procedi ab legalitat y entrá á dins del matrimoni per la porta principal. Avuy... Jo crech que las eynas que 'm servian per casar ja deuen ser rovelladas; vintiquatre mesos llarchs que no han sortit del armari. ¿Qué redimontri ho farà?—

Sospitant qu' eran els gastos d' iglesia y paper sellat la causa d' aquesta *huelga*, el bondados capellá va probar de rebaixarlos, posantlos á la meytat. Veyent que ni d' aquest modo lograva res, va arribar á fer dir que casaria absolutament de franch.

¡Ni aixís! El jovent del poble, com més va, més emperrat en rebutjá 'l matrimoni, y ni estirantlo ab ternals troba 'l rector la manera de durlo al peu del altar á sentir las llatinadas que fan fort el nus sagrat.

—Aquí hi ha d' havé un misteri—pensa per fi 'l capellá, vensut per la resistencia del jovent:—misteri extrany qu' es precis que jo l' esbrini, porque, si aixó anés durant, ¿qui hi quedaria á aquest poble dintre de vint ó trenta anys? ¡Jo y la majordona, y gracias! Nada, s' ha d' averiguar, s' ha d' aclarir aquest enigma en bé de l' humanitat.—

Fa cridá á totas las noyas de quinas certament sab que festejan, y al tenirlas reunidas al seu voltant, els hi parla d' aquest modo:—

—Fillas mevas; he observat que 'l vostre festeig s' allarga d' una manera alarmant. Els vostres xicots ¿qué 'us diuen? ¿Qué pensan? ¿No heu reparat si portan malas ideas y van no més per mirar si aixarpan alguna tonta, ó son tots joves com cal prudentes, recatats y honestos?—

—¡Ay, senyor rector, no hi ha minyons més bons á la terra!—fa una d' ellas, contestant en nom seu y en nom de totas.

—¿N' estéu seguras?—

—¡Y tal!

Ens ho han probat mil vegadas.

—Donchs, aquí 'us vull jo: veyám, ¿per qué no 's casan? ¿Qué esperan?—

—¡Oh! Aixó ja 'ns ho han explicat.

—¿Ah, sí? ¿Qué 'us han dit?—

—Tots diuen que ara no 's poden casar porque 'l temps está molt térbol; pero, aixó sí, tan aviat com lo d' Espanya s' arregli, y tinguém quietut y pau y un govern un xich conforme, ens casarém ab un salt.

—¡Ay, si que l' heu feta bona!—diu el rector, mitj plorant:—

¡Desgraciadas infelissas!

¿Y aixó son joves com cal?

¡Que 'us diguin d' una vegada que no 's volen casar may!

COSAS CATALANISTAS

Es ben cert que las cosas cauhen sempre del cantó á que s' inclinan, y per aixó els elements catalanistas, representats un dia per *La Veu* y avuy pel *Diari de Catalunya*, han caigut del cantó de la menjadora, qu' es d' allá hont s' inclinaven sempre, portats per sa afició á las ventatjas de la vida pública.

Comensaren ab en Polavieja, tant per lo que 'l general cristiá satisfeya sas aficcions reaccionarias, com per arriarse á un sol que sortia y que, segons totas las aparien-

cias, era el que devia escalfar més. Las declaraciones regionalistas del fusellador de 'n Rizal, foren el cap de corda á que s' agarrá per sortir á llum, tota la colla que no tenia altre ideal que 'l de ferse, ab l' apoyo del govern de Madrid, una Catalunya pel seu graponeig particular.

Quan tot els anava tan de cara, ja 's veyan segura la resurrecció de tota mena de antichs privilegis á favor del clero y demés classes triadas, á l' esquena del poble catalá que hauria perdut las pocas llibertats individuals de que gosa.

Pro el fracás d' en Polavieja, previst ja per tothom que coneixia la inutilitat del *héroe* del Parañaque, els deixá atontats, y el catalanisme de pasteleg es trobá com l' ánima de Garibay, sense sapiguer hont darla. Llavoras s' entretingueren esbrabantse contra la vella *Renataensa*, que 'ls havia criat á sos pits y els havia donat la poca ó molta anomenada de que gosavan dintre del camp catalanista.

El paper de victima que 'ls obligá á fer l' autoritat, els anava be á la cara y els havia guanyat de nou las simpatias de la opinió, pro mal avinguts ab un quietisme que 'ls portava á la mort, y ab pocas energias y menos ganas per fer un punt d' home anantsen al extranger á dir ab ferma quatre valentas veritats als polítichs centralistas qu' ho fan tan malament, han preferit ensenyar resoltament tota la orella y s' han llenat en brassos del silvelisme, que ve á ser com passarse al moro.

Nosaltres som espanyols regionalistas. Las nostras conviccions republicanas ens allunyan del catalanisme, y coincidim ab aquest solzament en la profunda estimació que tenim á nostra terra catalana y l' entusiasme que sentim per son avens y sa prosperitat. Aixó vol dir qu' en el plet que sostenen els partidaris del *tot ó res* y els del *arri, poch ó molt*, nostre judici es imparcial y desapassionat.

Y á nosaltres, tant com ens es simpática la honrada intransigencia dels elements que segueixen á *La Renataensa*, ens repugnan els equilibris y tamborellas que fan els del *Diari de Catalunya*, per atrapar la figueta que fan ballar davant de sos ulls codiciosos, els homens de Madrid.

JEPH DE JESPU.

EN moltras comarcas de Catalunya está escas-sejant el treball.

Pero no hi ha que apurarse per aixó, que mentres governi en Silvela, y tinga á la seva disposició el talent financier d' en Villaverde, no podrá haverhi treball, pero lo qu' es de *traballs* n' hi haurá per tothom.

Aquest any el gegant de Barcelona no porta barba.

—Ayay, ¿qui l' ha afeytat?—preguntava un curiós.

—¿Qui vols que haja sigut?—li va respondre un tranquil,—algún recaudador de contribucions.

¿Quins somnis més extranyos se tenen de vegadas!

Figúrinse que l' altra nit se 'm van apareixer las islas Balears, tals com las representa un mapa de relleu, las quals prenian la forma d' enciamadas.

A lo millor de aqueixa transformació, va apareixer un inglés de casaca vermella, y en menos temps que canta un gall, se las va cruspír l' una darrera de l' altra.

En Sagasta y en Silvela s' ho estavan mirant ab la major tranquilitat del mon, y fins me va semblar sentir que deyan:

—¡Y bé! Que bon profit li fassan. Mentres no se 'ns endugui 'l torn dels partits que per nosaltres fila tan bé, tot lo demés que puga succehir ens té sense cuidado.

Casi tots els ministres están fent els preparatius corresponents per anarse'n á estiuhejar.

¿Ara ray que ja tenen els quartos del empréstit!

La llástima es que fins anant á posar la pell en remull, no li tingan de la manera que seria convenient.

La pell en remull porque 'l poble 'ls afeytés.

Acaba de constituirse á Madrid una comissió del Congrés ibero-americá.

¿No saben qui la forma?

Com á presidents honoraris en Sagasta, en Martinez Campos, en López Dominguez, en Vega de Armijo, en Moret y 'l Marqués de Comillas.

Precisament tots els que, cada hu dintre de la seva esferamés han contribuít á que Espanya perdes las sevas possessions de América.

—¿Qué dirém, donchs, al veure'ls figurar en primera línea en la qüestió del Congrés?

—Senzillament; que son una colla de manos que *buscan la perduda*.

Sembla que s' está preparant una nova cria de frares que ha de pendre possessió del antich monastir de San Culgat del Vallés.

C. GUMÁ.

Ab molta rahó deya un espavilat pagés de la comarca:

—No puch entendre com els frares sense casarse arribin a criar més que 'ls conills!

Sembla qu' en vista de que l' últim empréstit ha anat tan bé, ja 'l govern ne prepara un altre qu' en tot cas s' efectuará en el pròxim mes de novembre.

Está molt bé. ¿No hem de tirar aixís com aixís la casa per la finestra? Donchs ansia, y quant més de pressa 's fassa, millor.

En Chamberlain, promotor de la guerra del Transvaal, ha tingut un fort atach de poagre.

Malaltia es aquesta que sol atacar als qu' engulleixen desmesuradament menjars massa forts.

Diguem donchs ab la copla:

«Tú lo quisiste,
fraile Mostén;
tú lo quisiste,
tú te lo ten.»

Amén.

Vels'hi aquí una colecció de datos edificants que ajudan a pagar ab gust la contribució:

En lo pressupost del 98-99, la Junta consultiva de guerra, entitat completament inútil, ha gastat entre personal y material, 375,400 pesetas. Y 'l Consell de Instrucció pública, 34,000.

Totas las Universitats juntas costan al Estat 3.500,000 pessetas. Las solas Academias militars ja 'n costan 2 508,000.

**

Y ara passém á un altre capítol.

Per músicas militars gastém unas 800 mil pesetas: per material d' ensenyansa se 'n pressuposan 457 mil... una mica més de la meytat de lo que gastém per música.

Una xaranga de cassadors costa unas 10,000 pesetas, y unas 11,000 una banda de regiment. Donchs bé, una escola normal ne costa, tot lo més, de 5 á 6 mil.

El govern, ja que vol regenerarnos, obra molt bé sostenint aquestas xifras en el pressupost de gastos.

Res d' alentar la instrucció pública, que bé prou sabis que som. La regeneració verdadera es aixó: tot música.

A l' Audiencia de Granada, davant del Jurat, s' acaba de veure la causa del ensotanat de Lecubia, el qual, junt ab altres individuos de la seva simpática familia, ha sigut condemnat á la pena capital. ¡Sembla mentida que 'l tribunal popular se cebí de aquesta manera en un piadós ministre del Senyor!...

Perque ¿qué va fer, al cap-de-vall, el rector de Lecubia?

Ara 'ls ho diré, y veurán com no hi ha motiu ni pretext, per inquietarlo lo més mínim.

El rector de Lecubia, d' acort ab la seva mare y un oncle, va envenenar al seu propi pare, y vevent que 'l veneno resultava poch actiu, va cusirlo á punyaladas.

¿No implica aixó una extremada ternura? Perque

aquellas punyaladas las hi va endinyar per estalviarli sufriments.

Després va emportarse'n el cadáver á casa seva y tractá de fer veure que la mort havia sigut natural (naturalment); y estava tranquil, tranquilíssim, perque, qui mal no fá, sempre n' está; tan tranquil estava que se 'n va anar á viaticar á un malalt, y al dia següent va aplicar la missa al etern descans del autor dels seus dias... perque—y aixó proba la seva inmensa bondat—lo que procurá sobre tot fou salvar l' animeta del difunt.

¡Y á un capellá adornat de tan raras virtuts, ara 'l volen enviar al pal com á un fascinerós qualsevol!...

¡Quánt més no valdria conservar-lo y ferlo servir de llevor, procurant que no 's perdés la casta de uns ensotanats que ab tan entusiasme treballan pel prestigi de la santa religió!

Ara m' explico per qué 'l clero demana ab tanta persistencia, la supressió del Jurat.

El problema del Transvaal está á punt de resol-dre's á favor dels inglesos. L' heroisme boer ha sigut impotent per evitar que 's consumés la gran iniquitat, ab que va á despedirse del mon el present sigle.

Pero sempre constará en la Historia, que una nació petita, de mitj milió de habitants apenas, ha fet cara, per espay de nou mesos, infingintli sovint vergonyosas derrotas, á una nació poderosa que 'n conta 400 milións.

Per cada boer, 800 inglesos.

Casi un batalló per robarli á cada boer el rellotje.

Tots els partits monárquichs, vells y corcats, fan ali enfront de la Unió nacional.

Se comprén qu' entre ells cundeixi l' alarma. Despunta l' aurora de uns temps nous, y ells vinga fer fum per tajarla y obscurirla.

Pero si l' aurora es lo que ha de ser, no han de valerhi manyas; al últim sortirá 'l sol y de la fumareda dels monárquichs no 'n ha de quedar ni rastre.

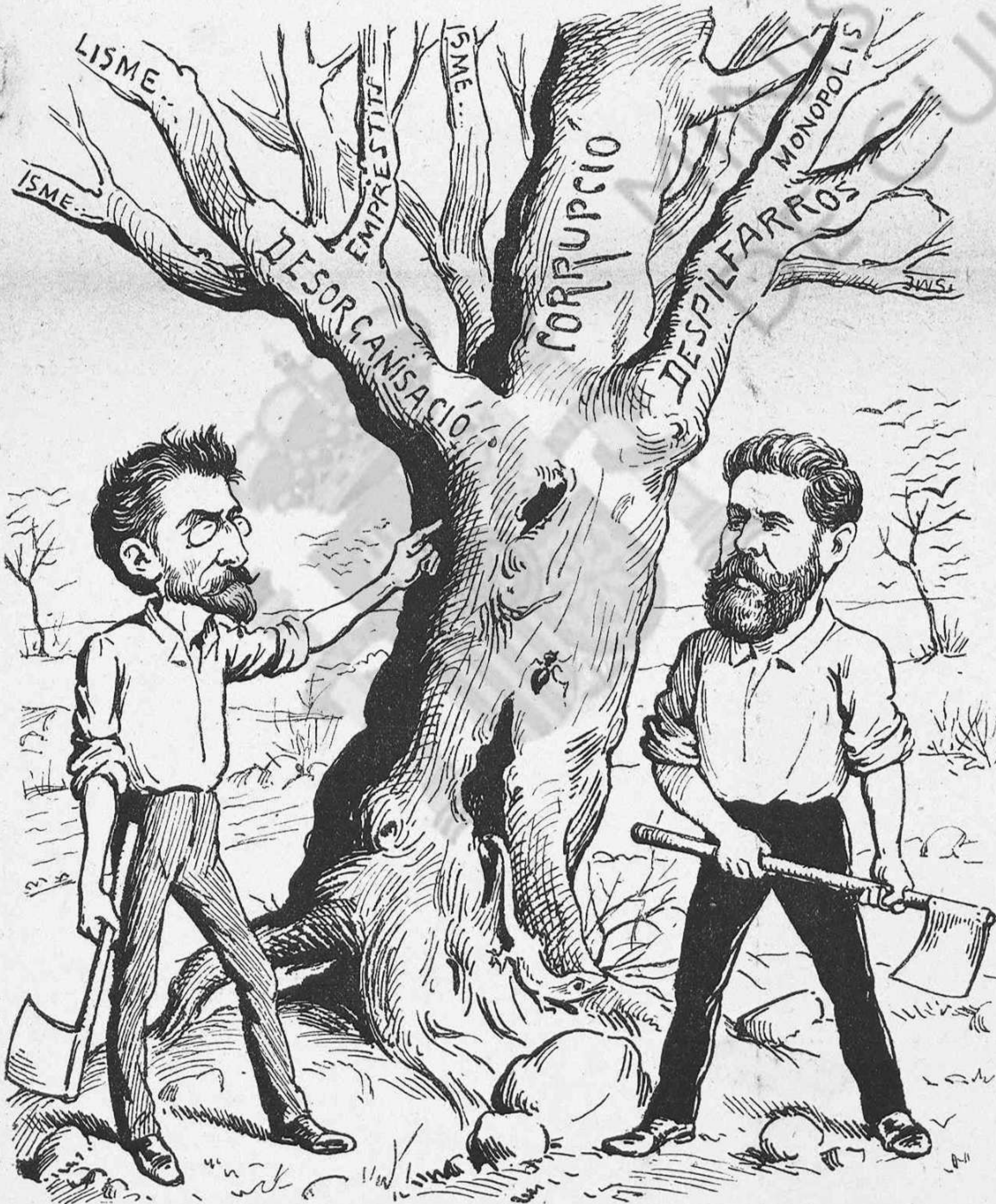
No hem de inquietarnos poch ni molt si l' inglés ha posat els ulls sobre las Canarias y las Balears, y no perque 'l govern fassa veure que 's prepara per fortificar aqueixas islas, sino per un altre motiu.

¿No atinan per qué? Senzillament, perque encare es viu en Sagasta.

Quan arribi l' hora del conflicte, no s' haurá de fer mes que cridar-lo al poder y entregarli l' eutxarón, y:—Té, tú... Té tú, prompte 'ns quedarem sense mals-de-cap.

Y també sense islas.

L' ARBRE CORCAT

—¿Per quina branca comensém?
—¿Per las branca? ¡Per la soca!

À LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA.—*Ta-pa-bo-cas.*
3. GEROLÍFICH.—*Com mes quartans mes quartas.*

Han endevinat totas las solucions del número passat: Un cap liliputiense, Joseph Viura, Es Benta, Met Garibaldi, Anton Domingo, Marqués dels Granujas, Un devot de S. Jordi á Madrid y Un forner, y no més 1: Eduardo y Flaviolis primer.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadans: Un Catalá, Profesor del 69, E. Zola y B., Un que ha estudi, Pep de Vilafranca, Met de Garibaldi, Francisco Franquet, Un devot de S. Jordi á Madrid, J. B. Rapt, Jasei, E. V. y V. y Tia Xaruca: *Lo que 'ns envian aquesta semana, no ja per casa.*

Ciudadans: Un de S. Sebastian, Dos de l' Hostia, Un cap liliputiense, Un aficionat á *La Esquilla*, J. Albertí y P., Un desafía arcaldes, Rosiñol Llauné, Joseph Catarrach, Eduardo, Joan Torrent y M., Un Xinxonet, Lluís Torné Ribó, Pallaringa y Alfons Majoral (Patera): *Insertarém alguna cosa de lo que 'ns envian.*

Ciudadá: *Agustí Mundet Alvarez: La Intima no va tan bé, com l' altre que tampoch va gayre bé—Joseph Maria Feliu: Alguna cosa s' aprofitará.—Lluíseta del Castell: Es gracioseta, y per lo tant li buscarem colocació.—J. Montblis: Oh sentim molt, pero 'l sonet es impublicable. Els pas-atemps son poch enginyosos.—Lluís Peris: Aixó de dir que la flor té una fragancia holorosa... vamos, home, voste mereix dirse Quico.—Joan de la Bomba: Els seus versos, igual que 'l seu apellido, ens han caigut á sobre, com es de suposar.—J. Staramsa: Gracias per l' envío, y torni sovint.—R. R. S.: En benefici de la persona á qui va dedicada, deixarem de publicarli la composició.—J. S. Ardèvol: El fondo ja es picaresco, pero 'l corte es molt mansoy. Llástima de bitxos, oy, quan no's guisa bé 'l romesco?—Lluís: No, senyor, no es per Corpus que 's publican epitafis. Pacoli: Ben medít, pero mal meditat.—J. Castellet Pont: Veurem de aprofitar un dels dos sonets—Lluís Rifá: Ho estudiarem de tots modos, tingui la seguritat de que se 'ns emportaria 'l premi en Samaranch.—Joanm Biosca: El dibuix qu' ha tingut á bé enviarnos, no 'ns serveix*

ANTONI LOPEZ, editor, Rambla del Mitj, 20.

Imprempta de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.

DISSAPTE QUE VÉ DÍA 23 DE JUNY

EXTRAORDINARI DE

LA CAMPANA DE GRACIA

8 planas de ilustració y text:—Preu: 10 céntims